

Sygn. akt VIII C 1753/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Kielcach VIII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Grzegorz Szyba

Protokolant stażysta Malwina Kasprzak

po rozpoznaniu w dniu 08 marca 2018 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. (Republika Francuska)

przeciwko Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Drugiego Urzędu Skarbowego w K.

o zapłatę

1. zasądza od Skarbu Państwa - Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. (Republika Francuska) kwotę 4.400 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 lipca 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. (Republika Francuska) na rzecz Skarbu Państwa - Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. kwotę 818,24 zł (osiemset osiemnaście złotych dwadzieścia cztery grosze) tytułem kosztów procesu;
4. nakazuje pobrać od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. (Republika Francuska) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę 639,62 zł (sześćset trzydzieści dziewięć złotych sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem kosztów sądowych;
5. nakazuje pobrać od Skarbu Państwa - Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę 408,94 zł (czterysta osiem złotych dziewięćdziesiąt cztery grosze) tytułem kosztów sądowych.

SSR Grzegorz Szyba

Sygn. akt VIII C 1753/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 września 2016 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego Skarbu Państwa – Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. kwoty 11.298 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 lipca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazano, iż w dniu 7 maja 2013 r. powód zwrócił się do pozwanego z wnioskiem o wykreślenie zastawu skarbowego nr (...) -1 na samochodzie osobowym marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...). Jako uzasadnienie wniosku powód wskazał, że samochód ten znajduje się w posiadaniu kredytobiorcy M. B., ale w

związku z zaleganiem ze spłatą rat kredytu przeszedł na własność powoda. W dniu 11 lipca 2013 r. stanowisko w sprawie zajął wierzyciel publicznoprawny tj. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział K., w którym to stanowisku nie przychylił się do stanowiska powoda i wyraził negatywną opinię co do wykreślenia zastawu skarbowego. Pozwany nie wydał stosownej decyzji administracyjnej w przedmiocie wykreślenia lub odmowy wykreślenia zastawu skarbowego przez okres ponad jednego roku. W związku z tym, działając w trybie art. 141 § 1 Ordynacji podatkowej powód złożył ponaglenie i skargę na bezczynność organu podatkowego (tj. pozwanego) do organu wyższego stopnia tj. Dyrektora Izby Skarbowej w K.. Postanowieniem z dnia 10 lipca 2014 r. Dyrektor Izby Skarbowej w K. uznał ponaglenie za zasadne, wyznaczył dodatkowy termin załatwienia sprawy do dnia 20 sierpnia 2014 r., zarządził wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezakończenia sprawy w terminie oraz stwierdził, że niezakończenie sprawy w terminie nie miało miejsca z rażącym naruszeniem prawa. W wykonaniu powyższych zaleceń Dyrektora Izby Skarbowej w K., Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. decyzją z dnia 6 sierpnia 2014 r. odmówił wykreślenia samochodu D. L. z rejestru zastawów skarbowych. W dniu 18 sierpnia 2014 r. powód złożył odwołanie od powyższej decyzji do Dyrektora Izby Skarbowej w K.. W dniu 4 listopada 2014 r. Dyrektor Izby Skarbowej w K. poinformował powoda o zakończeniu postępowania oraz możliwości wypowiedzenia się w terminie 7 dni w sprawie zebranego materiału dowodowego. Pomimo wydania powyższego postanowienia, Dyrektor Izby Skarbowej w K., bez podania bardziej szczegółowej przyczyny (lakońicznie stwierdzając na „złożony charakter sprawy”), przedłużał trzykrotnie termin do jej załatwienia tj. postanowieniem z dnia 6 listopada 2014 r., z dnia 12 stycznia 2015 r., 12 marca 2015 r.. Decyzją z dnia 24 marca 2015 r. Dyrektor Izby Skarbowej w K. utrzymał w mocy zaskarżoną przez powoda decyzję pozwanego. Nie zgadzając się z ostateczną decyzją administracyjną Dyrektora Izby Skarbowej w K. powód złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. w dniu 27 kwietnia 2015 r.. Wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2015 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. uwzględnił w całości skargę powoda i tym samym uchylił obie decyzje administracyjne, stwierdzając, że nie mogą one być wykonane. W uzasadnieniu wyroku, Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. stwierdził, że decyzje organów podatkowych zostały wydane z naruszeniem prawa. Ostatecznie Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. dopiero w dniu 15 marca 2016 r. po niemalże 3 letnim toczącym się postępowaniu wykreślił zastaw skarbowy na samochodzie D. L. o numerze rejestracyjnym (...), co umożliwiło jego sprzedaż na częściowe pokrycie długu kredytobiorcy M. B.. W dniu 25 marca 2016 r. (tj. po otrzymaniu decyzji Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K.) powód dokonał szczegółowej wyceny samochodu, z której wynikało, że jest on wart 10.700,00 zł brutto. Powodowi udało się zbyć samochód za cenę przewyższającą w znaczący sposób wycenę tj. za kwotę w wysokości 15.202,00 zł brutto. W dniu 29 marca 2016 r. powód wykonał dodatkowo wycenę samochodu na dzień 11 lipca 2013 r. (data pierwszej odmowy wykreślenia zastawu skarbowego przez wierzyciela publicznoprawnego tj. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział K.) z której wynikało, że samochód wart był w tym czasie kwotę w wysokości 26.500,00 zł brutto. Powód wskazał, że mając powyższe na uwadze podniósł szkodę opiewającą na kwotę w wysokości 11.298,00 zł (różnica pomiędzy kwotą wyceny na dzień 11 lipca 2013 r. w wysokości 26.500,00 zł i kwotą 15.202,00 zł tj. ostatecznie uzyskaną ceną sprzedaży). Tymczasem działania pozwanego w ocenie powoda spowodowały, że samochód stracił na wartości i nie mógł zostać sprzedany ze względu na wadę prawną w postaci ustanowionego zastawu skarbowego. Powód jako podstawę prawną swojego powództwa wskazał przepisy art. 417 § 1 k.c. w związku z art. art. 417¹ § 2 k.c., a jako zdarzenia wywołujące szkodę wskazał zaniechanie pozwanego polegające na niewydaniu decyzji administracyjnej przez ponad rok od złożenia stosownego wniosku oraz potwierdzonej wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. niezgodności z prawem podjętych decyzji administracyjnych ze względu na błędną interpretację przepisów prawa.(k.3-10)

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu. Wskazał, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. pismem z dnia 21 marca 2013 r. zwrócił się do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. o ustanowienie zastawu skarbowego z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz wpis do Rejestru Zastawów Skarbowych prowadzonego przez ten organ, samochodu osobowego marki D. L. nr rejestracyjny (...), będącego własnością M. B.. Zakład Ubezpieczeń Społecznych swój wniosek oparł o przepis art. 27 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych /Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm./.

Naczelnik Drugiego (...) w K. w dniu 4 kwietnia 2013 r. ustanowił zastaw skarbowy na samochodzie. Pismem z dnia 7 maja 2013 r. powód wniósł o wykreślenie przez Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. wpisu

samochodu z Rejestru Zastawów Skarbowych. Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. przed rozpoznaniem wniosku o wykreślenie wpisu zwrócił się pismem z dnia 31 maja 2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o zajęcie stanowiska w tym przedmiocie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych pismem z dnia 10 września 2013 r. poinformował, że o swoim stanowisku powiadomił bezpośrednio powoda. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w piśmie skierowanym do powoda zajął stanowisko, że brak jest podstaw do wykreślenia zastawu skarbowego. Z kolei pismem z dnia 11 października 2013 r. Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. poinformował powoda, że zastaw skarbowy nie zostanie wykreślony. Następnie, w efekcie ponaglenia wystosowanego przez powoda w dniu 7 maja 2014 r. i postanowienia Dyrektora Izby Skarbowej w K. z dnia 10 lipca 2014 r., Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. decyzją z dnia 6 sierpnia 2014 r. odmówił wykreślenia wpisu samochodu osobowego marki D. L. nr rejestracyjny (...) z rejestru skarbowego.. Decyzja ta została utrzymana w mocy przez Dyrektora Izby Skarbowej w K. w dniu 24 marca 2015 r.. Decyzja zarówno Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. jak i decyzja Dyrektora Izby Skarbowej w K. zostały uchylone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2015 r. sygn. akt I SA/Ke 386/15. Pozwany wskazał, że zgodnie z art. 417 § 1 k.c. w związku z art. 417¹ § 2 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu lub niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą. Natomiast w ocenie pozwanego w niniejszej sprawie po stronie powoda nie zaistniała żadna szkoda. Powód szkodę wiąże bowiem z hipotetyczną sytuacją, w której samochód marki D. L. nr rejestracyjny (...) zostałyby wystawiony do sprzedaży w dniu 11 lipca 2013 r. i w tym dniu zakupiony. W tym dniu jego wartość miała wynieść 26 500,00 zł. Datą powstania szkody, którą wskazuje powód, jest data sporządzenia pisma przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K., które to pismo wpłynęło do Drugiego Urzędu Skarbowego w K. w dniu 1 września 2013r.. Zatem na dzień 11 lipca 2013 r. pozwany, który oczekiwał na stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie mógł wykreślić wpisu z rejestru zastawów skarbowych. Wobec czego zdaniem pozwanego nie można uznać, aby w tym dniu powstała szkoda po stronie powoda w wyniku działania Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K.. Pozwany zakwestionował również wartość samochodu marki D. L. nr rejestracyjny (...) wskazaną przez powoda na dzień 11 lipca 2013 r. w oparciu o wydruk z systemu EurotaxGlass's Polska, gdyż jest to opinia szacunkowa, nie uwzględniająca wszystkich parametrów i cech tego samochodu. Pozwany zarzucił, iż wskazana przez powoda szkoda, jest szkodą ewentualną. Powód bowiem nie udowodnił, że poniósł szkodę rzeczywistą, tj że w dniu 11 lipca 2013 r. chciał i mógł sprzedać samochód marki D. L. nr rejestracyjny (...). Nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających ten fakt, takich jak chociażby ogłoszenia o sprzedaży, ogłoszenia o przetargu, o możliwości składania ofert, nie wskazał, że w celu sprzedaży samochodu prowadził rozmowy, że wpłynęła jakakolwiek oferta, czy zapytanie tym bardziej, że obciążenie zastawem skarbowym nie jest równoznaczne z zakazem zbycia przedmiotu obciążonego takim prawem. Pozwany wskazał, że Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. dokonał wpisu zastawu skarbowego obciążającego samochód marki D. L. nr rejestracyjny (...) na wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.. Po otrzymaniu wniosku Powoda o wykreślenie wpisu z rejestru zastawów skarbowych, Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. niezwłocznie zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o ustosunkowanie się do tego wniosku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że nie ma podstaw do wykreślenia wpisu zastawu skarbowego obciążającego samochód. Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. kierując się tym stanowiskiem odmówił wykreślenia wpisu zastawu skarbowego. Prawidłowość stanowiska tego organu została potwierdzona przez Dyrektora Izby Skarbowej w K.. Pozwany wskazał, że niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia, o której mowa w art. 417¹ § 2 Kodeksu cywilnego nie polega na każdym naruszeniu prawa, ale jest pewnego rodzaju kwalifikowaną bezprawnością. Orzeczeniem niezgodnym z prawem w rozumieniu tego przepisu jest tylko takie orzeczenie, które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Niezgodność z prawem powodująca odpowiedzialność Skarbu Państwa musi mieć więc charakter kwalifikowany,

elementarny i oczywisty. Działanie Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. w sprawie objętej żądaniem pozwu zostało uznane przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. za wadliwe. Jednakże zdaniem pozwanego nie można tego działania uznać za bezprawne w rozumieniu art. 417¹ § 2 Kodeksu cywilnego. Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. działał na wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i w oparciu o jego stanowisko. Prawdopodobnie działania pozwanego potwierdził jego organ nadrzędny - Dyrektor Izby Skarbowej w K.. Natomiast Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. nie podzielił poglądu prawnego organów. Przy czym pogląd prawny dotyczył przepisów Ordynacji podatkowej, Kodeksu cywilnego, Prawa bankowego i umowy kredytu. Nie sposób zatem w ocenie pozwanego przyjąć, aby dokonał on rażąco błędnej wykładni przepisów prawa lub niewłaściwie zastosował jednoznacznie brzmiące przepisy.(k.89-92)

W piśmie procesowym z dnia 24 listopada 2016 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) podtrzymał żądanie pozwu w całości. Wskazał, że dochodzi w niniejszej sprawie odszkodowania w postaci utraconych korzyści (lucrum cessans) z tytułu utraty wartości ceny sprzedaży samochodu osobowego marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...). Zdaniem powoda nie ulega wątpliwości, że sprzedałby on przedmiotowy samochód gdyby nie ustanowienie na nim zastawu skarbowego przez pozwanego. Tymczasem powód (bank) jako instytucja zaufania publicznego nie mógł wystawić na sprzedaż samochodu tylko i wyłącznie w celu zebrania ofert i nie narażając się nie tylko na utratę tego zaufania, ale również nie narażając się na skutki płynące z ofertowego trybu zawarcia umowy z przedsiębiorcą. Powód wskazał, iż sprzedaż samochodu z wadą prawną, a taką zdaniem powoda jest niewątpliwie ustanowienie przez osoby trzecie prawa rzeczowego jakim jest zastaw, naraziłaby powoda nie tylko na roszczenia z tytułu rękojmi ale również z tytułu odpowiedzialności odszkodowawczej. Powód odnosząc się do twierdzeń pozwanego jakoby organowi administracji skarbowej (pozwanemu) nie można zarzucić przewlekłego postępowania w sprawie wskazał, że organ nadrzędny -Dyrektor izby Skarbowej w K. - w swoim postanowieniu wydanym na skutek ponad rocznej zwłoki w załatwieniu sprawy wyraźnie stwierdził, że doszło do przewlekłości postępowania i niezałatwienia sprawy w terminie. Co więcej, w treści tego postanowienia nakazał wskazanie winnych i wyciągnięcie konsekwencji dyscyplinarnych wobec pracownika, który dopuścił się zaniechania dokonania czynności. Odnosząc się do twierdzeń pozwanego jakoby błąd pozwanego wynikał z błędu interpretacji przepisów dotyczących formy w jakiej pozwany miał załatwić sprawę powód wskazał, że to właśnie od pozwanego należy wymagać bezwzględnego stosowania przepisów Ordynacji podatkowej w tym zakresie. Przepisy postępowania wymieniają bowiem trzy formy zakończenia sprawy podatkowej - postanowienie, decyzja i wynik kontroli podatkowej, a w przedmiotowej sprawie pozwany nie użył żadnej z tych form, gdyż nie działał w ogóle. Powód zarzucił, że nic nie stało na przeszkodzie aby pozwany -przez okres ponad roku - zasięgnął odpowiedniej opinii prawnej w celu właściwego zakończenia sprawy podatkowej. Pozwany nie tylko dysponuje swoimi służbami prawnymi, ale może bez przeszkód konsultować się z organem nadrzędnym. Powód podniósł, że okoliczność, iż to Zakład Ubezpieczeń Społecznych był wierzycielem publicznoprawnym nie ma żadnego znaczenia w przedmiotowej sprawie. Ocena prawna zasadności wystąpienia o wpis (przez ZUS) oraz wykreślenia zastawu skarbowego (na wniosek powoda) była bowiem autonomiczną i niezależną decyzją pozwanego. Powód zarzucił, że stanowisko ZUS w kwestii odmowy wykreślenia zastawu skarbowego nie stanowi wiążącego i uprzedniego stanowiska, które tamuje możliwość wykreślenia zastawu skarbowego. Powód zarzucił, że wbrew twierdzeniom pozwanego Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. nie uznał postępowania pozwanego za wadliwe, lecz za niezgodne z prawem. Powód wskazał, że w całej rozciągłości nie zgadza się z poglądem pozwanego jakoby jedynie kwalifikowana niezgodność z prawem implikowała powstanie odpowiedzialności za szkodę przez Skarb Państwa. W tym zakresie Skarb Państwa - w przepisach Kodeksu cywilnego - nie dysponuje bowiem jakimkolwiek przywilejem. Tymczasem w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z bezczynnością organu (potwierdzoną przez Dyrektora Izby Skarbowej w K.) oraz zupełnie bezzasadną oceną stanu faktycznego przedstawionego przez powoda we wniosku o wykreślenie zastawu skarbowego.(k.98-101)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 21 marca 2013 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. zwrócił się do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z wnioskiem o ustanowienie zastawu skarbowego z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne oraz wpis do rejestru zastawów skarbowych prowadzonego przez Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego

w K. samochodu osobowego marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...) należącego do M. B. o szacunkowej wartości 52.500 zł. We wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. jako podstawę ustanowienia zastawu wskazał należności wynikające z decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 15 lutego 2013 roku znak (...) z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Ubezpieczeń Zdrowotnych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na łączną kwotę 64.674,83 zł.

Dowód: wniosek ZUS O/K. o ustanowienie zastawu skarbowego z dnia 21.03.2013r. znak (...) (k.93), decyzja ZUS O/K. z dnia 15.02.2013r. znak (...) wraz z załącznikiem (k.94-95)

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. w dniu 4 kwietnia 2013 roku ustanowił zastaw skarbowy na samochodzie osobowym marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...) z tytułu zabezpieczenia należności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. w kwocie 64.674,83 zł i wpisał go do rejestru zastawów skarbowych prowadzonego przez Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. pod nr (...) -1.

Dowód: wypis z rejestru zastawów skarbowych prowadzonego przez Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 04.04.2013r. (k.96)

Wnioskiem z dnia 7 maja 2013 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) zwrócił się do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z wnioskiem o wykreślenie zastawu skarbowego nr (...) -1 ustanowionego na samochodzie osobowym marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...). Jako uzasadnienie wniosku wskazał, że w dniu 6 maja 2013 roku wypowiedział M. B. umowę kredytu i w wyniku zabezpieczenia wierzytelności Banku wynikającego z tejże umowy kredytu doszło do ziszczenia się warunku zawieszającego przewłaszczenie na zabezpieczenie i tym samym pojazd przeszedł na własność (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska).

Dowód: wniosek o wykreślenie wpisu z rejestru zastawów skarbowych z dnia 07.05.2013r. (k.19-21)

Pismem z dnia 31 maja 2013 roku znak (...) (...) Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. o zajęcie stanowiska w przedmiocie wniosku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) z dnia 7 maja 2013 r.

Dowód: pismo Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 31.05.2013r. znak (...) / (...) (k.97)

W dniu 11 lipca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. nie przychylił się do wniosku i wyraził negatywną opinię co do wykreślenia zastawu skarbowego.

Dowód: pismo ZUS O/K. z dnia 11.07.2013r. (k.22-23)

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. nie wydał decyzji administracyjnej w przedmiocie wykreślenia lub odmowy wykreślenia zastawu skarbowego przez okres ponad jednego roku od dnia złożenia przez powoda wniosku z dnia 7 maja 2013 r. W związku z tym, działając w trybie art. 141 § 1 Ordynacji podatkowej (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) w piśmie z dnia 7 maja 2014 r. złożył ponaglenie i skargę na bezczynność Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. do organu wyższego stopnia tj. Dyrektora Izby Skarbowej w K..

Dowód: ponaglenie z dnia 07.05.2014r. (k.24-26)

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2014 r. znak (...) / (...) (...) Dyrektor Izby Skarbowej w K. uznał ponaglenie za zasadne, wyznaczył Naczelnikowi Drugiego Urzędu Skarbowego w K. dodatkowy termin załatwienia sprawy do dnia 20 sierpnia 2014 r., zarządził wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezakończona sprawy w terminie oraz stwierdził, że niezakończona sprawy w terminie nie miało miejsca z rażącym naruszeniem prawa.

Dowód: postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej w K. z dnia 10.07.2014r. znak (...) / (...) (...) (k.27-29)

W wykonaniu powyższych zaleceń Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. decyzją z dnia 6 sierpnia 2014 r. znak (...) odmówił (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) wykreślenia zastawu skarbowego nr (...) (...)

Dowód: decyzja Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 06.08.2014r. znak (...) (k.30-32)

W dniu 18 sierpnia 2014 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) złożył do Dyrektora Izby Skarbowej w K. odwołanie od powyższej decyzji Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 6 sierpnia 2014 r. znak (...), domagając się uchylenia zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenia o wykreśleniu zastawu skarbowego z rejestru zastawów skarbowych.

Dowód: odwołanie od decyzji Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 18.08.2014 r. (k.33-37)

Postanowieniem z dnia 4 listopada 2014 r. znak (...) /723- (...) Dyrektor Izby Skarbowej w K. poinformował (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) o zakończeniu postępowania w przedmiocie odwołania od decyzji Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 6 sierpnia 2014 r. znak (...) -723-20/13/14 oraz możliwości wypowiedzenia się w terminie 7 dni w sprawie zebranego materiału dowodowego. Pomimo wydania powyższego postanowienia, Dyrektor Izby Skarbowej w K., bez podania bardziej szczegółowej przyczyny (stwierdzając jedynie „złożony charakter sprawy”), przedłużył trzykrotnie termin do załatwienia tj. postanowieniem z dnia 6 listopada 2014 r. znak (...) /723- (...), z dnia 12 stycznia 2015 r. znak (...) /723- (...), z dnia 12 marca 2015 r. znak (...) /723- (...).

Dowód: postanowienia Dyrektora Izby Skarbowej w K. w sprawie znak (...) / (...) z dnia 04.11.2014r., 06.11.2014r., 12.01.2015r., 12.03.2015r. (k. 38-41)

Decyzją z dnia 24 marca 2015 r. znak (...) / (...) Dyrektor Izby Skarbowej w K. utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję.

Dowód: decyzja Dyrektora Izby Skarbowej w K. z dnia 24.03.2015r. w sprawie znak (...) / (...) (k.42-46)

Skargą z dnia 27 kwietnia 2015 roku wniesioną do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K., (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) zaskarżył w całości decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w K. z dnia 24 marca 2015 r. znak (...) / (...) i wniósł o jej uchylenie oraz o uchylenie decyzji ją poprzedzającej tj. decyzji Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 6 sierpnia 2014 r. znak (...) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Dowód: skarga na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w K. z dnia 27.04.2015r. (k.47-51)

Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2015 roku sygn.. akt I SA/Ke 386/15 uchylił zaskarżoną decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w K. z dnia 24 marca 2015 r. znak (...) / (...) oraz decyzję ją poprzedzającą tj. decyzję Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 6 sierpnia 2014 r. znak (...), określił że zaskarżona decyzja nie może być wykonana w całości i zasądził od Dyrektora Izby Skarbowej w K. na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) Oddział w Polsce z siedzibą w W. kwotę 257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu wyroku Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. wyraźnie stwierdził, że decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w K. z dnia 24 marca 2015 r. znak (...) oraz Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 6 sierpnia 2014 r. znak (...) zostały wydane z naruszeniem prawa, tj. art. 42a Ordynacji podatkowej.

Dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. z dnia 31.08.2015r. sygn.. akt I SA/Ke 386/15 wraz z uzasadnieniem (k.52-57)

Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. decyzją z dnia 15 marca 2016 roku znak (...) dokonał wykreślenia z Rejestru Zastawów Skarbowych wpisu zastawu skarbowego nr (...) -1 ustanowionego na samochodzie osobowym marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...).

Dowód: decyzja Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 15.03.2016 r. znak (...) (k.58-61)

W dniu 25 marca 2016 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) dokonał prywatnej wyceny wartości samochodu marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...), z której wynikało, że samochód ten jest wart kwotę 10.700 zł brutto.

Dowód: ekspertyza techniczna nr (...) - (...) z dnia 25.03.2016r. (k.62-78)

W dniu 29 marca 2016 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) dokonał ponownej prywatnej wyceny wartości samochodu marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...), z której wynikało, że samochód ten na dzień 11 lipca 2013 roku był wart kwotę 26.500 zł brutto.

Dowód: ekspertyza techniczna nr (...) z dnia 29.03.2016r. (k.80)

W dniu 12 kwietnia 2016 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) zbył samochód marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...) na rzecz (...) Sp. z o.o. w K. za cenę 15.202 zł brutto.

Dowód: faktura VAT nr (...) z dnia 12.04.2016r. (k.79)

Pismem z dnia 20 lipca 2016 roku, doręczonym w dniu 26 lipca 2016 roku, (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) wezwał Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. do zapłaty kwoty 11.298 zł w terminie 14 dni od otrzymania tego wezwania, tytułem różnicy pomiędzy wartością pojazdu wynikającą z wyceny jego wartości na dzień 11 lipca 2013 r. tj. kwotą 26.500,00 zł i kwotą ostatecznie uzyskaną tytułem ceny sprzedaży. Pomimo upływu zakreślonego terminu Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. nie uiścił powyższej należności na rzecz powoda.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 20.07.2016r. wraz z wydrukiem śledzenia doręczenia przesyłki poleconej (k.81-84)

Wartość rynkowa samochodu osobowego marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...) według stanu i cen na dzień 11 lipca 2013 roku wynosiła kwotę 22.500 zł brutto, natomiast według stanu i cen na sierpień 2014 roku wynosiła kwotę 18.100 zł brutto.

Dowód: opinia biegłego D. S. nr (...) (k.124-129, k.157v-158), opinia biegłego D. S. nr (...) (k.199-203, k.226)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych dokumentów i kserokopii dokumentów złożonych przez strony postępowania. W ocenie Sądu dowody te tworzą spójny i niebudzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to zasługujący na wiarę materiał dowodowy. Stwierdzić należy, że żadna ze stron nie poddawała w wątpliwość ich wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd oparł swe ustalenia również na opiniach pisemnych i ustnych biegłego rzeczoznawcy samochodowego D. S. nr (...) (k.124-129, k.157v-158) i nr (...) (k.199-203, k.226). Sporządzone na piśmie oraz złożone ustnie na rozprawie przez tego biegłego opinie są jasne, pełne, rzetelne i zgodne ze stanem wiedzy technicznej, dlatego też zasługują w całości na uwzględnienie. Uwzględniają one cały materiał dowodowy, w tym dokumentację zawartą w aktach sprawy oraz zostały wykonane w oparciu o służący do wyceny wartości rynkowych pojazdów mechanicznych program komputerowy (...) E.. Wnioski płynące z tych opinii są jasne i nie budzą wątpliwości. Zdaniem Sądu biegły w swoich opiniach ustnych w sposób rzetelny odpowiedział na wszystkie zadawane mu pytania. Potrafił logicznie wyjaśnić wszelkie wątpliwości opierając się na zgromadzonym materiale dowodowym. Zdaniem Sądu opinie przedstawione przed biegłego w sprawie są fachowe, kompletne, nie ma w nich żadnych niedomówień, przypuszczeń i wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) przeciwko Skarbowi Państwa – Naczelnikowi Drugiego Urzędu Skarbowego w K. zasługiwało jedynie w części na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego

lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Na podstawie zaś art. 77 ust. 1 Konstytucji RP: „Każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej”. Pojęcie władzy «publicznej» w rozumieniu art. 77 ust. 1 Konstytucji RP i art. 417 § 1 k.c. obejmuje wszystkie władze w sensie konstytucyjnym – ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Należy podkreślić, że pojęcia organu państwa oraz organu władzy publicznej nie są tożsame. W pojęciu «władzy publicznej» mieszczą się bowiem także inne instytucje niż państwowe lub samorządowe, jeżeli wykonują funkcje władzy publicznej w wyniku powierzenia czy przekazania im tych funkcji przez organ władzy państwowej lub samorządowej. Wykonywanie władzy publicznej dotyczy wszelkich form działalności państwa, samorządu terytorialnego i innych instytucji publicznych, które obejmują bardzo zróżnicowane formy aktywności. Wykonywanie takich funkcji łączy się z reguły, chociaż nie zawsze, z możliwością władczo kształtowania sytuacji jednostki. Dotyczy to obszaru, na którym może dojść do naruszenia praw i wolności jednostki ze strony władzy publicznej. Nazwa «organ» władzy publicznej użyta w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP i art. 417 § 1 k.c. oznacza instytucję, strukturę organizacyjną, jednostkę władzy publicznej, z której działalnością wiąże się wyrządzenie szkody, nie zaś organ osoby prawnej w kategoriach prawa cywilnego. Odpowiedzialność oparta na tym przepisie obciąża strukturę (instytucję), a nie osoby z nią związane (jej funkcjonariuszy). Podstawowe znaczenie ma ustalenie, czy działanie organu władzy publicznej związane jest z realizacją jego prerogatyw. Formalny charakter powiązań pomiędzy bezpośrednim sprawcą szkody a władzą publiczną jest mniej istotny. Ustalenie statusu osoby, która jest bezpośrednim sprawcą szkody, ułatwia jednak przypisanie danego działania organowi władzy publicznej. Pojęcie «działania» organu władzy publicznej nie zostało prawnie zdefiniowane. W pojęciu tym mieszczą się zarówno zachowania czynne tego organu, jak i zaniechania. W zakresie działań czynnych organu władzy publicznej mieszczą się indywidualne rozstrzygnięcia, np. decyzje, orzeczenia i zarządzenia. Pojęcie «zaniechania» władzy publicznej dotyczy tych sytuacji, w których obowiązek określonego działania władzy publicznej jest skonkretyzowany w przepisie prawa i można ustalić, na czym konkretnie miałyby polegać zachowanie organu władzy publicznej, aby do szkody nie doszło.

Obecnie art. 417 k.c. przewiduje, że przesłanką odpowiedzialności jest wykonywanie władzy publicznej niezgodnie z prawem, co oznacza, iż wykonującemu władzę publiczną – bez względu na sposób i formę działania – można postawić zarzut działania z naruszeniem prawa. Za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiada ta osoba prawna, z którą związana jest jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna wykonująca uprawnienia władzy publicznej. Jest to Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego albo inna osoba prawna wykonująca władzę publiczną na podstawie prawa. Artykuł 417¹ k.c. dotyczy szczególnej sytuacji, w której źródłem szkody jest akt normatywny, orzeczenie sądowe lub decyzja administracyjna, przy czym § 3 art. 417¹ k.c. dotyczy szkody wyrządzonej przez przewlekłość postępowania sądowego lub administracyjnego, a § 4 art. 417¹ k.c. – odpowiedzialności za szkodę wynikłą z bezczynności legislacyjnej. Artykuł 417 § 1 k.c. od strony podmiotowej wprowadza zasadę, że za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiada ta osoba prawna, z którą związana jest jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej lub osoba fizyczna wykonująca uprawnienia władzy publicznej. Chodzi tu więc o odpowiedzialność: 1) Skarbu Państwa; 2) jednostki samorządu terytorialnego; 3) innej osoby prawnej wykonującej władzę publiczną z mocy prawa. Artykuł 417 § 1 k.c. jest podstawą odpowiedzialności Skarbu Państwa jako szczególnej państwowej osoby prawnej, cywilnoprawnej personifikacji państwa. Wprawdzie w znaczeniu potocznym utożsamia się pojęcia Skarbu Państwa i państwa, jednak w istocie o Skarbie Państwa mówimy wtedy, gdy państwo jako fiskus wykonuje przy pomocy swoich jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej określone zadania należące do sfery dominium, czyli zadania o charakterze gospodarczym, pozbawione cech działania publicznoprawnego. Chodzi więc o działanie Skarbu Państwa w sferze stosunków cywilnoprawnych, o charakterze majątkowym, z innymi podmiotami na zasadzie równorzędności. W takich przypadkach Skarb Państwa – zgodnie z art. 34 k.c. – jest w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego nienależącego do innych państwowych osób prawnych. W rezultacie każda czynność cywilnoprawna państwowej jednostki organizacyjnej jest de iure civili czynnością Skarbu Państwa. Podstawową przesłanką odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem przy wykonywaniu zadań z zakresu władzy publicznej jest ich bezprawność ujęta zarówno w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, jak i w art. 417 k.c. w formule „niezgodne z prawem”. Powstaje zatem zasadnicze pytanie, jak rozumieć „niezgodność z prawem”, a w szczególności czy chodzi tu tylko o

naruszenie przepisów prawa, z wyłączeniem norm moralnych, obyczajowych, zasad współżycia społecznego, czy też należy się odwoływać do przyjmowanego dotychczas szerokiego cywilistycznego pojęcia bezprawności, rozumianego jako działanie sprzeczne z prawem, jak również z zasadami współżycia społecznego. W obecnym brzmieniu art. 417 § 1 k.c. posługuje się identycznym sformułowaniem „niezgodne z prawem”, jakiego użyto w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP. Brak racjonalnych argumentów, aby identycznym pojęciom użytym w Konstytucji RP i kodeksie cywilnym nadawać inną treść. Po drugie, ustawodawca w art. 417 k.c. ograniczył odpowiedzialność podmiotów za szkodę wyrządzoną wyłącznie przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Wykonywanie tej władzy następuje na podstawie i w granicach prawa. Tym samym uzasadnione jest, aby oceny odpowiedzialności odszkodowawczej podmiotów za takie działania lub zaniechania dokonywać tylko i wyłącznie w płaszczyźnie legalności tych działań i zaniechań. W konsekwencji należy przyjąć, że przy stosowaniu art. 417 k.c. przesłankę bezprawności ujętą w formule „działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem” należy ujmować ściśle, jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej. Chodzi tu zatem o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją RP, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi oraz rozporządzeniami. Przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej unormowanej w art. 417 k.c. jest szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., czyli obejmująca straty oraz utracone korzyści, które poszkodowany mógł osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Artykuł 417 k.c. w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2004 r. nie pozostawia żadnych wątpliwości, że wśród przesłanek konstytuujących obowiązek odszkodowawczy nie występuje obecnie wina. Rezygnacja ustawodawcy w art. 417 k.c. z przesłanki zawinonego działania lub zaniechania i poprzestanie na przesłance niezgodnego z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej stanowi niewątpliwie obiektywizację tej odpowiedzialności odszkodowawczej w porównaniu z ogólnymi zasadami odpowiedzialności deliktowej. Jest to więc odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych, obok zdarzenia sprawczego, konieczne jest ustalenie pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, a więc szkody i związku przyczynowego. Przepis art. 417 k.c. nie zawiera w tej kwestii żadnej regulacji, a tym samym znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące kompensaty szkody w mieniu (majątkowej) i na osobie (majątkowej i niemajątkowej) oraz koncepcji związku przyczynowego – w szczególności ujęte w przepisach art. 361, 444–448 k.c. (por. wyrok TK z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK 2001, nr 8, poz. 256; wyrok TK z dnia 23 września 2003 r., K 20/02, OTK-A 2003, nr 7, poz. 76, oraz wyrok SN z dnia 7 listopada 2013 r., V CSK 519/12, LEX nr 1391709).

Zgodnie z treścią art. 417¹ § 2 k.c. jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą.

Artykuł 417¹ k.c. reguluje odpowiedzialność za wyrządzenie szkody, której źródłem są czynności konwencjonalne organów władzy publicznej, tj. akty normatywne, orzeczenia sądowe i decyzje administracyjne, jak również zaniechania ich podjęcia. Odrębność tej regulacji od art. 417 k.c. jako ogólnej formuły odpowiedzialności polega na wyraźnym określeniu, na czym polega niezgodność z prawem tych czynności konwencjonalnych oraz w jaki sposób ma nastąpić stwierdzenie tej niezgodności, także w odniesieniu do zaniechania podjęcia przez organy władzy publicznej wymaganych działań. W art. 417¹ § 2 k.c. uregulowano też odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone ostateczną decyzją administracyjną niezgodną z prawem. Przesłanką, od której uzależniona jest możliwość żądania ich naprawienia, jest stwierdzenie we właściwym postępowaniu niezgodności takiej decyzji z prawem. Chodzi o postępowanie administracyjne regulowane art. 155–159 k.p.a., czyli ten sam tryb, do którego odsyłał art. 160 k.p.a. Należy jednak podkreślić, że sytuacja poszkodowanego różni się istotnie w razie dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 160 k.p.a. albo na podstawie art. 417¹ § 2 k.c. Inaczej uregulowano w tych przepisach tryb dochodzenia roszczenia, powstają także wątpliwości co do sposobu liczenia terminu przedawnienia tego roszczenia. Co do zasady jednak odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone ostateczną decyzją administracyjną niezgodną z prawem została uregulowana w art. 417¹ § 2 k.c. podobnie jak w uchylonym art. 160 k.p.a. Warunkiem dochodzenia

odszkodowania jest uzyskanie decyzji stwierdzającej nieważność decyzji pierwotnej albo decyzji, w której organ stwierdził, na podstawie art. 158 § 2 k.p.a., że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 k.p.a., czyli uzyskanie tzw. decyzji nadzorczej. Orzeczenie sądu administracyjnego wydane na podstawie art. 145 § 1 p.p.s.a. oznacza stwierdzenie we właściwym postępowaniu – w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c. – niezgodności z prawem ostatecznej decyzji administracyjnej. Orzeczenie to nie przesądza jednak, że pomiędzy niezgodnością decyzji z prawem a szkodą zachodzi adekwatny związek przyczynowy. Ustalenie, czy zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy stwierdzoną przewlekłością postępowania administracyjnego a szkodą, nie jest możliwe do czasu zakończenia tego postępowania, jeżeli konstrukcja odpowiedzialności odszkodowawczej opiera się na przewidywaniu, jakiej treści decyzja powinna być zgodnie z prawem wydana (wyrok SN z dnia 16 stycznia 2015 r., III CSK 96/14, OSNC-ZD 2016, nr A, poz. 20).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt stanu faktycznego niniejszej sprawy, w ocenie Sądu nie budził wątpliwości fakt, iż pozwany Skarb Państwa – Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec powoda (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) za szkodę wyrządzoną przez siebie w mieniu powoda z uwagi na potwierdzone przez organ II instancji zaniechanie polegające na niewydaniu decyzji administracyjnej w przedmiocie wniosku powoda z dnia 7 maja 2013 r. o wykreślenie zastawu skarbowego przez ponad rok od złożenia tego wniosku. Naturalną konsekwencją zaniechania pozwanego Skarbu Państwa – Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. była utrata wartości samochodu oraz faktyczna niemożliwość jego sprzedaży przez powoda z wadą prawną polegającą na ustanowionym na tym pojeździe zastawie skarbowym.

Zgodnie definicją zawartą w art. 361 § 2 Kodeksu cywilnego naprawienie szkody obejmuje nie tylko szkodę rzeczywistą, która musi powstać w celu jej dochodzenia przed sądem, ale również korzyści, które powód mógłby osiągnąć, gdyby szkody nie wyrządzono. Nie ulega w ocenie Sądu wątpliwości, że powód mógłby potencjalnie sprzedać samochód osobowy marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...) gdyby nie ustanowienie na nim zastawu skarbowego przez pozwanego. Za twierdzenia niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego należy uznać stanowisko pozwanego, jakoby sprzedaż samochodu mogła nastąpić również z ustanowionym na nim zastawem skarbowym. Po pierwsze Sąd podziela argumentację powoda, że jako instytucja zaufania publicznego nie mógł on wystawić na sprzedaż samochodu tylko i wyłącznie w celu zebrania ofert nie narażając się na skutki płynące z ofertowego trybu zawarcia umowy z przedsiębiorcą. Po drugie, za niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego należy uznać twierdzenia pozwanego jakoby powód mógł sprzedać w zaistniałej sytuacji ten samochód co do zasady. Otóż, sprzedaż samochodu z wadą prawną naraziłaby powoda nie tylko na roszczenia z tytułu rękojmi ale również z tytułu odpowiedzialności odszkodowawczej. Przede wszystkim należy jednak podkreślić, że w praktyce w ogóle niemożliwe byłoby sprzedanie samochodu z ustanowionym zastawem skarbowym, o którym informacja znajdowała się w Wydziale Komunikacji Urzędu Miasta K.. Z ustnej opinii biegłego wynika, że najbardziej prawdopodobne, że istnienie zastawu w ogóle uniemożliwiłoby znalezienie kupca na pojazd, a jeżeli ktokolwiek taką ofertą wyraziłby zainteresowanie, to na pewno musiałyby to być związane ze znacznym obniżeniem ceny, co z kolei jako okoliczność wynikająca z obciążeniem zastawem mogłoby i tak stanowić podstawę roszczenia odszkodowawczego. Trzeba również wskazać, że ostatecznie powód jako bank koncentrujący się na działalności na rynku finansowym nie byłby zainteresowany niczym innym jak spieniężeniem pojazdu, co zresztą niezwłocznie po pojawieniu się takiej możliwości uczynił. Twierdzenia, że powód mógł sprzedać pojazd wcześniej a nie zrobił tego z przyczyn nieznanych należało zatem uznać za nieprzekonywujące.

Zgodnie z treścią art. 417¹ § 3 k.c. jeżeli szkoda została wyrządzona przez niewydanie decyzji, gdy obowiązek jej wydania przewiduje przepis prawa, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem niewydania tej decyzji. Takim stwierdzeniem może być orzeczenie sądu wydane w trybie art. 37 k.p.a. Odpowiednikiem art. 37 k.p.a. jest art. 141 ordynacji podatkowej. W niniejszej sprawie takim orzeczeniem było postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej z dnia 10 lipca 2014 roku.

Zauważyć jednakże należy, że pozwany Skarb Państwa – Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. ponosi odpowiedzialność za przewlekłość w rozpoznawaniu wniosku powoda z dnia 7 maja 2013 r. o wykreślenie zastawu

skarbowego jedynie za okres od 11 lipca 2013 roku do sierpnia 2014 roku. Zgodnie bowiem z treścią art. 139. § 1 ordynacji podatkowej załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. Skoro wniosek wpłynął w maju 2013 roku, to powinien zostać załatwiony nie później niż w lipcu 2013 roku. Ostatecznie został on załatwiony dopiero decyzją Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. z dnia 6 sierpnia 2014 r. znak (...). W tej sytuacji w ocenie Sądu stan beczynności w rozpoznawaniu wniosku powoda z dnia 7 maja 2013 r. ustał z dniem 6 sierpnia 2014 r.

Pozwany nie może natomiast ponosić odpowiedzialności za opieszałe działanie organu nad nim przełożonego tj. Dyrektora Izby Skarbowej w K., ponieważ postępowanie przed Naczelnikiem Drugiego Urzędu Skarbowego w K. zakończyło się powołaną wyżej decyzją z dnia 6 sierpnia 2014 r. znak (...). Ponadto powód jako stronę postępowania wskazał jedynie Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K.. Co prawda określenie właściwej jednostki reprezentującej Skarb Państwa jako strony pozwanej w zasadzie jest obowiązkiem Sądu i w sytuacji, w której do powstania bądź rozmiaru szkody przyczynili się funkcjonariusze więcej niż jednej jednostki, te jednostki powinny być wymienione w orzeczeniu, jednak obowiązek taki powstaje wówczas, gdy z treści żądania wynika, że powód wiąże wyrządzenie szkody z niezgodnym z prawem działaniem funkcjonariuszy więcej niż jednej jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa. W sytuacji, w której powód wyraźnie określił w pozwie, że domaga się zasądzenia odszkodowania od Skarbu Państwa reprezentowanego przez jedną konkretną jednostkę, bo z jej działalnością wiąże wyrządzenie szkody, to taki obowiązek nie istnieje, choćby powołane w pozwie fakty wskazywały na to, że do powstania i rozmiaru szkody przyczynił się także funkcjonariusz innej jednostki organizacyjnej. Obarczanie Skarbu Państwa w takiej sytuacji odpowiedzialnością za niezgodne z prawem działanie funkcjonariuszy wszystkich mogących tego pozwanego reprezentować jednostek stanowiłoby orzekanie ponad żądanie. Taki pogląd został zaprezentowany w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29.10.2008r i sąd w niniejszej sprawie w całości ten pogląd podziela.

Ustalona przez Sąd w niniejszej sprawie na podstawie opinii biegłego sądowego D. S. (k.124-129, k.157v-158, k.199-203, k.226) wartość rynkowa samochodu osobowego marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...) według stanu i cen na dzień 11 lipca 2013 roku wynosiła kwotę 22.500 zł brutto, natomiast według stanu i cen na sierpień 2014 roku wynosiła kwotę 18.100 zł brutto.

Tym samym mając na uwadze wyżej przedstawione rozważania faktyczne i prawne uznać należało, że pozwany Skarb Państwa – Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. ponosi wobec powoda odpowiedzialność odszkodowawczą za przewlekłość w rozpoznawaniu wniosku powoda z dnia 7 maja 2013 r. o wykreślenie zastawu skarbowego nr (...) - 1 ustanowionego na samochodzie osobowym marki D. L. o numerze rejestracyjnym (...) za okres od 11 lipca 2013 roku do 6 sierpnia 2014 roku obejmującą kwotę 4.400 zł (22.500 zł – 18.100 zł = 4.400 zł) jako poniesioną przez powoda utratę wartości tego pojazdu w toku postępowania administracyjnego.

Mając zatem na względzie powyższe, Sąd uwzględnił powództwo w części i zasądził w oparciu o art. 417 § 1 k.c. w związku z art. art. 417¹ § 3 k.c. od Skarbu Państwa – Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w N. (Republika Francuska) kwotę 4.400 zł, natomiast oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako bezzasadne. W ocenie sądu podstawą prawną dla zasądzenia dochodzonej kwoty nie mógł być art. 417¹ § 2 k.c. ponieważ mowa w nim o ostatecznej decyzji, a decyzja pozwanego nie była decyzją ostateczną.

Sąd orzekł o odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej kwoty 4.400 zł zasądzając je na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. i art. 455 k.c. od dnia 27 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu.

Orzeczenie w zakresie kosztów procesu oparto o przepis art. 100 zdanie 1 k.p.c. zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Koszty procesu, które poniósł powód w niniejszej sprawie wynoszą łącznie 5.409,65 zł, na które złożyły się: kwota 565 zł z tytułu opłaty od pozwu, kwota 3.600 zł z tytułu wynagrodzenia radcy prawnego (spis kosztów), kwota 17 zł tytułem

opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (art. 1 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 1827 z późn. zm.), kwota 484,25 zł tytułem kosztów dojazdu pełnomocnika powoda na rozprawę w dniu 09.02.2017r. (k.116-120) i kwota 590,40 zł tytułem kosztów zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego (k. 133, k.139). Z kolei pozwany Skarb Państwa – Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego w K. poniósł w niniejszej sprawie koszty procesu w łącznej kwocie 4.800 zł z tytułu wynagrodzenia radcy prawnego (§ 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 poz. 1804). Mając zatem na uwadze okoliczność, iż zgłoszone przez powoda żądanie pozwu zostało uwzględnione jedynie częściowo tj. w 39% ($4.400 \text{ zł} / 11.298 \text{ zł} \times 100\% = 39\%$), zaś pozwany wygrał tym samym sprawę w 61%, w takich też częściach strony powinny nawzajem zwrócić sobie koszty procesu. Daje to zatem po stronie powoda kwotę 2.109,76 zł ($5.409,65 \text{ zł} \times 39\% = 2.109,76 \text{ zł}$), zaś po stronie pozwanego Skarbu Państwa – Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. kwotę 2.928 zł ($4.800 \text{ zł} \times 61\% = 2.928 \text{ zł}$). Po potrąceniu powyższych należności pozostaje kwota 818,24 zł ($2.928 \text{ zł} - 2.109,76 \text{ zł} = 818,24 \text{ zł}$), i taką też kwotę należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. jedn. Dz. U. 2018 r. poz. 300) w punkcie IV wyroku nakazano pobrać od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w N. (Republika Francuska) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę 639,62 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, zaś w punkcie V wyroku nakazano pobrać od Skarbu Państwa - Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę 408,94 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Nieuiszczone koszty sądowe w niniejszej sprawie stanowiły łącznie kwotę 1.048,56 zł i składały się na nią kwoty 302,88 zł, 442,80 zł i 302,88 zł z tytułu poniesionych przez Skarb Państwa wydatków na poczet wynagrodzenia biegłego D. S. (k. 166, k.205, k.225).. W tej sytuacji należało obciążyć strony poniesionymi przez Skarb Państwa wydatkami na poczet wynagrodzenia biegłego w częściach, w jakich powód i pozwany przegrali sprawę, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powód przegrał sprawę w 61%, natomiast pozwany przegrał sprawę w 39%. Daje to zatem kwotę 639,62 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych po stronie powoda ($1.048,56 \text{ zł} \times 61\% = 639,62 \text{ zł}$) oraz kwotę 408,94 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych po stronie pozwanego ($1.048,56 \text{ zł} \times 39\% = 408,94 \text{ zł}$) i takie też kwoty należało pobrać odpowiednio od powoda i pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSR Grzegorz Szyba